

POLITISK FRÁSØGN OG STØÐUMYND

SAMBANDS- HØVDINGUR LYFTIR LOKIÐ AV POLITISKU GRÝTUNI

Bókin »Okkara maður á Christiansborg« er ein aktuell politisk frásøgn og støðumynd, har ið Edmund Joensen, fólkatingsmaður, letur føroyingar skoða inn í ein heim, har ið vanliga bert politikarar, embætisfólk og journalistar arbeiða og ferðast

Eyðun Klakstein

Hósdagin 6. november 2014 kemur ein forkunnug bók út til føroyingar at lesa.

»The Grand Old Man« í føroyskum politikki, fólkatingsmaðurin Edmund Joensen, gevur bókina út, og hon hevur fingið heitið »Okkara maður á Christiansborg«.

Bókaútgávan er forkunnug, tí tað er sjáldan, um nakrantíð, at aktivir føroyskir politikarar hava givið út bókaverk við persónligum upplivingum um tað, sum rører seg í politiska umhvørvinum í samtíðini.

Uttanlands er hetta vanligt. Politikarar í fremstu røð eru vanliga bókaútgevarar, og nú kemur so eisini ein slík bók út til føroyskar lesarar á føroyskum.

Skoða inn í ókendan heim

Tey, sum vænta sær eina ævisøgu um lívið hjá Edmundi Joensen, lesa til fánýtis, tí aktuell viður-

skifti og tilburðir eru til viðgerðar.

Vinkulin á teimum 308 síðunum er persónligur. Alt verður sæð gjøgnum eyguni hjá einum av Føroya royndastu politikarum, ið hevur flutt avgerandi leikir í mangum politiskum talvi. Á sín hátt er hetta serligt og áhugavert, tí tað gevur eina øðrvísi uppliving av politikki og politikari telving enn hana, ið fólk vanliga fáa í fjølmiðlum.

Tann subjektiva frásøgnin setur tilburðir, persónar og avgerðir í eitt øðrvísi ljós, og lesarin fær innlit í ein part av heiminum hjá einum sambandsmanni við stórum S, ið leggur kreftir í at arbeiða í einum ríkisfelagsskapi, ið hann trýr uppá og stríðist fyri at menna.

Edmund Joensen letur føroyingar skoða inn í ein heim, har ið vanliga bert politikarar, embætisfólk og journalistar arbeiða og ferðast.

Ráðharri klamsar við hurðini

Eitt nú er ein undirhaldandi tilburður, har ið danski ráðharrin í sosialmálum úr Radikala Vinstra, Manu Sareen, gevur ilt av sær, tí føroyski fólkatingsmaðurin hevur sannført ein meiriluta í Fólkatinginum um at atkvøða fyri einum uppskoti, ið áleggur stjórnini at taka burtur markaförðingar í ríkisfelagsskapinum:

»Møtti honum (M. Sareen, red.) av tilvild í fitnesscentrum. Hann var ikki mjúkur at strúka. Við illa umhugsaðum orðum vildi hann vita, hví eg hevði dittað mær at koma við einum uppskoti til samtyktar. Svarið var hann einki serliga glaður fyri. Eg greiddi honum síðiliga frá, at uppskotið einans skuldi vera honum til hjálpar og vegleiðing. (...) Ráðharrar ynskja fólkatingsavgerðir, ið áleggja teimum eitthvørt, hagar, ið piparið grør, og hann klamsaði við hurðini, tá ið hann fór. Manu Sareen og eg havi síðani heilsað pent

uppá hvønnannan og prátað væl saman. Sagt verður, at tað nyttar einki at vera fornermaður í politikki, og tað er púra rætt«.

Politiska lívið á Fólkatingi, sæð gjøgnum føroyskar brillur, fyllir nógv í bókini, og tað er náttúrligt í bók um »Okkara mann á Christiansborg«.

Lesarin fær eisini eina rímiliga greiða fatan av muninum millum at arbeiða í Løgtinginum og Fólkatinginum.

Sker inn á bein

Bæði í innihaldi og tóna er fólkatingsmaðurin so, sum vit kenna hann. Hann sigur tingini, sum tey eru, men hevur samstundis virðing fyri politiskum mótstøðufólkum og politiskum starvsfeløgum og teirra sjónarmiðum.

Edmund Joensen leggur ikki fingrarnar ímillum, tá ið hann greinar føroyska loysingarveingin. Politisk fyrbrigdi sum »misskilt nationalisma« og »tjóðar-

bygging« verða greinað sum politisk doktrin ella lærusetningar og settar inn í søguligan samanhang.

Í hesum sambandi verður farið heilt aftur til Erlend Patursson.

»Fyrstu sporini av henni (misskiltu nationalismuni, red.) síggjast afturi í 1930-árunum, ítøkiliga í 1938, tá ið ein ungur Erlendur Patursson leggur hugtakið 'tann danska lygnin' fram«.

Saman við keldum, ið greina lærusetningin, doktrinina, er ein niðurstøða soleiðis orðað:

»... Tjóðarbygging byggir á tilevnaðar kenslur, ið fyrigykla fólk, at tjóðskapur, mentan, politikur og tíðindaflutningur eru tað sama (...) Tjóðarbygging er eitt amboð til vald og kúgan, har ið tjóðarbyggjarar taka sær monopol uppá føroyska samleikan, ið ein tryggileikasøkjandi og ókritisk fjøld góðtekur«.

Mynd: Eiríkur Meitilberg

